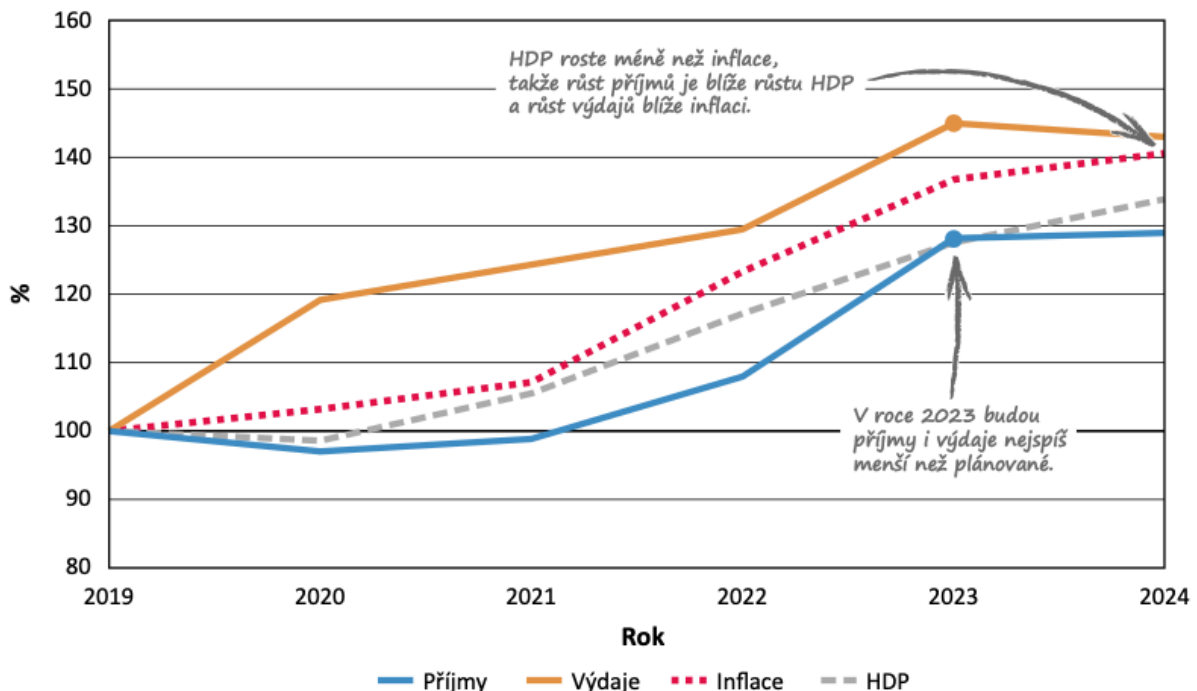

Dramatický nárůst vládních výdajů v posledních letech

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) při CERGE-EI nedávno zveřejnil pozoruhodnou [analýzu](#) výdajů návrhu státního rozpočtu na rok 2024 předloženého vládou do Poslanecké sněmovny na konci září roku 2023. Velikost těchto výdajů je porovnávána s jejich finální výší v roce 2019. Mezi těmito lety přitom došlo ke dvěma naprosto zásadním událostem s rozsáhlými makroekonomickými dopady – řeč je o pandemii Covidu-19 a Ruské invazi na Ukrajině. Jaké jsou hlavní závěry této studie?

Hned v úvodu této analýzy její autoři, ekonomové Petr Jánský a Daniel Kolář, konstatují, že výdaje návrhu státního rozpočtu na rok 2024 jsou vůči roku 2019 vyšší o stěží uvěřitelných 659 miliard Kč. Jedná se tedy o 43% nárůst. Jak je vůbec možné, že vládní výdaje v posledních letech vzrostly natolik dramaticky? Odpověď je skryta v procesu využívajícím „všech skrytých sil ekonomických zákonitostí na straně destrukce“, jak o inflaci kdysi hovořil John M. Keynes. Odečteme-li totiž od tohoto závratně vysokého čísla akumulovanou inflaci v těchto letech (tj. 40,6% růst spotřebitelských cen), ukáže se nám, že v reálném vyjádření vzrostly vládní výdaje pouze mírně.

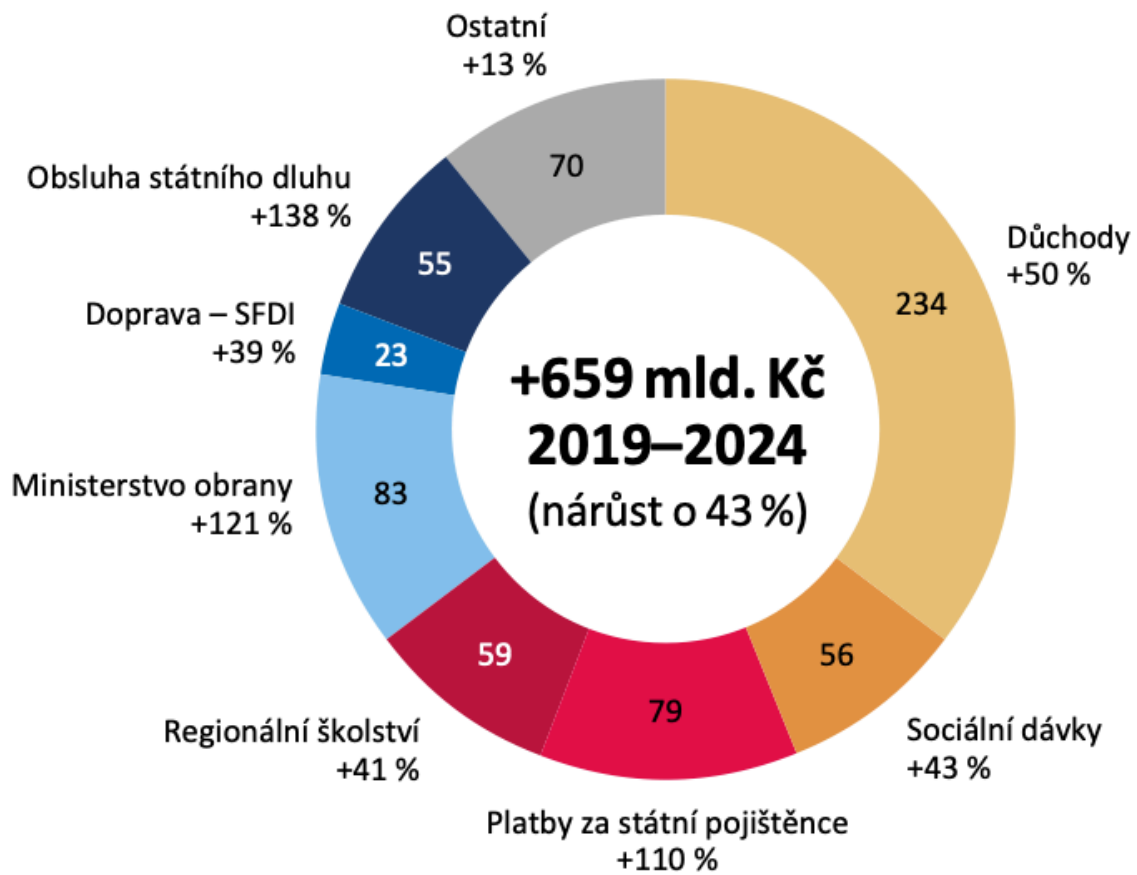
Autoři dále ukazují, že při porovnání let 2019 a 2024 je nárůst výdajů státního rozpočtu výrazně vyšší než nárůst příjmů státního rozpočtu. Zatímco výdaje vzrostly v souhrnu o již uvedených 43 %, příjmy vzrostly o zřetelně nižších 28,9 %.

Procentuální nárůst klíčových makroekonomických veličin oproti roku 2019. Zdroj: [IDEA, CERGE-EI](#). Pozn.: 2019=100.

Zajímavá je rovněž dekompozice celkového nárůstu výdajů státního rozpočtu. Pouhých 7 vybraných skupin výdajů představuje 90 % celkového nárůstu výdajů státního rozpočtu mezi lety 2019 a 2024 (konkrétně se jedná o 589 mld. Kč). Největší nárůst výdajů (v absolutním

vyjádření) zaznamenaly nepřekvapivě důchody (včetně invalidních a vdovských). Ty od roku 2019 vzrostly o celých 234 mld. Kč, což je nárůst o obrovských 50 %. Za zmínku stojí také výdaje na obsluhu státního dluhu, jež vzrostly o ohromných 138 % (což je nárůst o 55 mld. Kč).

Struktura nárůstu výdajů státního rozpočtu mezi lety 2019 a 2024. Zdroj: [IDEA, CERGE-EI](#)